

Aan SPE NV
T.a.v.: Johan Dierick

Kopie Afd. Natuur West-Vl.

uw kenmerk
e-mail 19.09.2003

ons kenmerk
Advies IN.A.2003.199.

Bijlagen

vragen naar / e-mail
Joris Everaert
joris.everaert@instnat.be

telefoonnummer
02/ 558 18 27

Datum
29/10/2003

**Betreft: Oprichten van 10 windturbines in de industriezone Ieperleekanaal te Ieper.
Aanbevelingen in het kader van een mogelijke impact op vogels.**

Geachte,

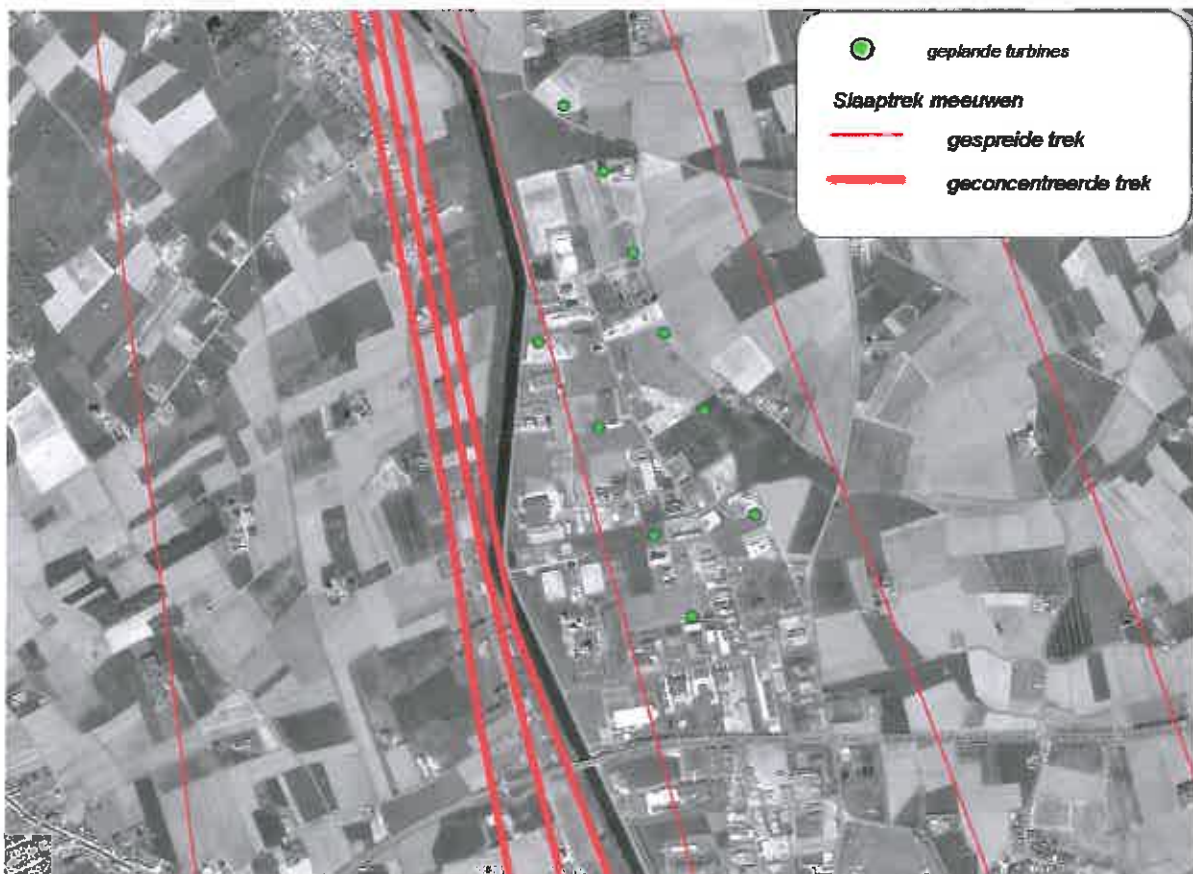
Aan de hand van de gegevens waarover we momenteel beschikken, kan het volgende vermeld worden. Er bevinden zich geen officiële Vogel- en Habitatrichtlijngebieden of andere specifiek beschermde gebieden in de directe omgeving van de geplande windturbines. Het dichtstbijzijnde natuurgebied (smalle strook langs kanaal) situeert zich op ongeveer 650 m van de meest noordelijke turbine. Het project voldoet daarmee aan de 'algemene' randvoorwaarden met betrekking tot buffers rond officieel beschermde gebieden, beschreven in de Omzendbrief EME/2000.01.

Gebieden die geen specifieke bescherming genieten maar waar wel belangrijke (aantallen) vogels worden aangetroffen, moeten ook grondig geëvalueerd worden voor het plaatsen van windturbines. Dit heeft zich ook wettelijk vertaald. In de Omzendbrief staat dat: 'ook in geval van specifieke vogelsoorten een afstandregel van 500 tot 700 m dient gerespecteerd te worden. De mogelijke impact van windturbines op de aanwezige vogelpopulaties moet worden ingeschat en er moet ook onderzoek gebeuren naar de broedvogelpopulaties, de pleisterende en foeragerende vogelsoorten, en trekroutes'.

In opdracht van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap heeft het Instituut voor Natuurbehoud onlangs een beleidsondersteunende vogelatlas opgemaakt. Deze atlas is momenteel raadpleegbaar op de website van het OC-GIS-Vlaanderen www.gisvlaanderen.be. Naast het officieel beschermde Vogelrichtlijngebied en Ramsargebied 'De IJzervallei', op ongeveer 6 km ten NNO van de geplande windturbinelocatie, situeert zich op 4 km ten ZZO ook een regionaal tot nationaal belangrijk pleistergebied voor watervogels. Het gaat om een gebied langs de waterplas t.h.v. 'Verdronken weide', net ten ZZO van de stad Ieper. Vooral gedurende de winterperiode worden daar tot enkele duizenden watervogels vastgesteld. Bij bepaalde soortgroepen werd in het buitenland nog significante verstoring opgemeten tot ongeveer 600 (en mogelijk 800) meter van windturbines (BIRDLIFE INTERNATIONAL 2003 ; EVERAERT *et al.* 2002). Aan de hand van de best beschikbare literatuurgegevens kunnen we dus aannemen dat de geplande windturbines geen significante negatieve effecten (verstoring) zullen uitoefenen op de pleisterende en rustende watervogels in de bovengenoemde gebieden.

Gedurende een groot deel van het jaar is er langs het Ieperleekanaal wel **slaaptrek van meeuwen** (verschillende honderden tot soms een paar duizend Kokmeeuwen en Stormmeeuwen). De vogels komen 's avonds vanuit zuidelijke richting in kleine tot soms grote groepen vogels op windturbinehoogte aangevlogen, en gaan dan in noordelijke richting verder naar de grote slaappleaats op het spaarbekken van Merkem (De Blankaart).

Gezien de onzekerheid betreffende de slaaptrek van meeuwen ter hoogte van de geplande windturbine locatie, werd in het kader van dit advies door de auteur op 27 en 28 oktober 2003 een avondtelling uitgevoerd. Van 2 uur voor zonsondergang tot 2 uur erna werden alle overvliegende vogels genoteerd (na de schemering met nachtkijker). Uit de resultaten blijkt dat de trekroute van de meeuwen eigenlijk gaat over een relatief breed front van een paar kilometer ten oosten en ten westen van het kanaal, maar de meerderheid passeert wel langs het kanaal zelf (Figuur 1).

Figuur 1: Slaaptrek van meeuwen op 27 en 28 oktober 2003, met aanduiding van de geplande windturbines.

De meeste van deze meeuwen langs het kanaal, vlogen tijdens het veldwerk net ten westen van het kanaal voorbij, dus niet over de geplande windturbine locatie. Deze meeuwen snijden blijkbaar enkele bochten in het kanaal westelijk af (zie figuur 1). Het ging hierbij om gemiddeld 625 meeuwen gedurende 1 avond, of mogelijk (situatie 's morgens is niet gekend) om ongeveer 1250 per dag. We verwachten dat het aantal overvliegende meeuwen in de maanden december, januari en februari een piek zal bereiken (grootste aantallen op noordelijk gelegen slaappleaats), meer bepaald ongeveer het dubbele van de situatie in oktober.

Het aantal meeuwen dat tijdens het veldwerk zeker over de geplande windturbinelocatie vloog, was relatief laag, ongeveer 100 op één avond, of mogelijk 200 per dag. De meeste vlogen hierbij op een hoogte tussen de 30 en 150 meter.

Aan de hand van de beschikbare gegevens (vgl. met andere gebieden) zal de trekroute – zoals die tijdens het veldwerk werd vastgesteld – gedurende de overige maanden ongeveer gelijkaardig zijn. Dit blijft uiteraard een aanname.

Aan het windpark langs het Boudewijnkanaal te Brugge werd vastgesteld dat er na het plaatsen van de windturbines in de maand mei tussen de 0 % en 75 % minder vogels op windturbinehoogte overvlogen, voor meeuwen en eenden was dit meestal tussen de 25 % en 75 % (EVERAERT *et al.* 2002). Voor de meeuwen zal dit gedurende de winter waarschijnlijk eerder gaan om 25 % minder overvliegende vogels (voorlopige gegevens Boudewijnkanaal).

In de onderstaande tabel werd aan de hand van het vastgestelde aantal (en schatting van het aantal gedurende de hele winterperiode) een ruwe schatting gemaakt van het mogelijke aantal jaarlijkse slachtoffers onder de meeuwen. Als uitgangspunt werd dezelfde aanvaringskans genomen als de berekende waarde bij de bestaande 600 kW windturbines van het Boudewijnkanaal te Brugge (zie EVERAERT *et al.* 2002), zijnde 1 op 750 op rotorhoogte overvliegende meeuwen. Hierbij werd geen rekening gehouden met de grootte van de rotor.

	Aantal/avond	Mogelijk aantal/dag	Aantal/dag (- 25 %)	Aantal/dag (-75 %)	Aantal slachtoffers (min. van -75 % tot max. van -25 %)
meeuwen (okt)	100	200	150	50	2,17 – 6,20 /maand
meeuwen (nov) *	150	300	225	75	3,00 – 9,00 /maand
meeuwen (dec) *	200	400	300	100	4,13 – 12,40 /maand
meeuwen (jan) *	200	400	300	100	4,13 – 12,40 /maand
meeuwen (feb) *	200	400	300	100	3,73 – 11,20 /maand
meeuwen (maa)*	150	300	225	75	3,10 – 9,30 /maand
Meeuwen: hele winterperiode *	167	333	250	63	15 – 61 /winter

Tabel 1: Vastgesteld aantal overvliegende meeuwen over de windturbinelocatie in oktober 2003, geschat aantal overvliegende meeuwen (), en een schatting van het mogelijke aantal meeuwenslachtoffers voor het hele windpark gedurende de winterperiode.*

We verwachten niet dat het geschatte aantal van 15-61 meeuwenslachtoffers gedurende de winter (1,5 tot 6 per turbine) op langere termijn een belangrijke impact kan uitoefenen voor de lokale winterpopulatie van meeuwen. Aangezien de meeste meeuwen aan de hand van onze beschikbare gegevens vooral net ten westen van het kanaal (of er vlak langs) voorbijvliegen, denken we dat de grootste aanvaringskans nog zal optreden aan de meest westelijk geplande turbine die het dichtst bij het kanaal staat, maar ook voor deze turbine zal het aantal slachtoffers waarschijnlijk wel binnen het aanvaardbare blijven.

Door de aanwezigheid van een dubbele rij windturbines kunnen er eventueel wel wat niet nader te bepalen cumulatieve effecten ontstaan, maar daarover kunnen we momenteel geen inschatting maken. Gezien het relatief lage aantal werkelijk overvliegende meeuwen, verwachten we echter niet dat er bijzondere cumulatieve effecten kunnen optreden.

Tijdens het veldwerk vlogen ook gemiddeld per avond ongeveer 80 **Kauwen** en 210 **Spreeuwen** op **slaaptrek** in oostelijke richting over de geplande windturbinelocatie. De meerderheid van de Kauwen (550 per avond) werd meer ten westen en ten noorden overvliegend waargenomen. Kauwen en Spreeuwen hebben over het algemeen een relatief lage aanvaringskans (BIRDLIFE INTERNATIONAL 2003 ; EVERAERT *et al.*, 2002), we verwachten daardoor geen onaanvaardbaar grote hinder voor deze soorten.

Gedurende de winterperiode is er langs het Ieperleekanaal ook **slaaptrek van Aalscholvers** (vermoedelijk tot enkele tientallen). De meeste van deze vogels vliegen waarschijnlijk langs het kanaal zelf over. We verwachten voor deze soort weinig hinder, gezien het vrij lage aantal over de locatie zelf, en de relatief lage aanvaringskans van deze soort (BIRDLIFE INTERNATIONAL 2003).

Voor zover bekend zijn er over de geplande windturbinelocatie geen belangrijke lokale trekbewegingen van andere soortgroepen en we hebben ook geen indicaties dat dit wel het geval zou zijn. Er zijn ook geen indicaties dat er zich nabij de locatie bijzondere stuwtrek voordoet van seizoenale trekvogels.

Besluit:

Aan de hand van de beschikbare gegevens verwachten we dat de negatieve effecten voor vogels nog beperkt zullen blijven. Vanuit strikt ornithologisch standpunt zou een opstelling kunnen worden aangeraden waarbij de meest westelijk geplande turbine meer oostwaarts verder van het kanaal komt te staan. Dit is louter een aanbeveling, indien dit niet mogelijk blijkt, zal de negatieve impact ook relatief beperkt blijven. We kunnen het project dan ook positief adviseren.

Hoogachtend,

Joris Everaert

Wetenschappelijk attaché – Bioloog

Project: "Effecten van windturbines op habitatgeschiktheid met betrekking tot vogelpopulaties: lange termijn monitoring en adviesverlening"

Referenties:

BIRDLIFE INTERNATIONAL, 2003. Windfarms and birds: An analysis of the effects of windfarms on birds, and guidance on environmental assessment criteria and site selection issues. Information document for the 23 nd. Meeting of the Standing Committee on behalf of the Bern Convention (1-5 December 2003), Document T-PVS/Inf (2003) 12, Strasbourg.

http://www.coe.int/T/E/Cultural_Co-

[operation/Environment/Nature_and_biological_diversity/Nature_protection/sc23.asp#TopOfPage](http://www.coe.int/T/E/Cultural_Co-operation/Environment/Nature_and_biological_diversity/Nature_protection/sc23.asp#TopOfPage)

EVERAERT, J., DEVOS, K. & KUIJKEN, E., 2002. Windturbines en vogels in Vlaanderen. Voorlopige onderzoeksresultaten en buitenlandse bevindingen. Rapport van het Instituut voor Natuurbehoud 2002.03, Brussel. Zie ook www.instnat.be